

ZARZĄDZENIE PRZEWODNICZĄCEGO GŁÓWNEGO KOMITETU KULTURY FIZYCZNEJ I SPORTU

z dnia 8 stycznia 1981 r.

w sprawie stopni żeglarskich i motorowodnych.

Na podstawie § 1 ust. 2 pkt 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 lipca 1978 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Głównego Komitetu Kultury Fizycznej i Sportu (Dz. U. Nr 18, poz. 82), § 40 ust. 13 uchwały nr 271 Rady Ministrów z dnia 25 listopada 1974 r. w sprawie właściwości organów do ustalania cen oraz trybu postępowania przy ich ustalaniu (Monitor Polski z 1974 r. Nr 40, poz. 233 i z 1975 r. Nr 19, poz. 118) oraz w związku z § 17 rozporządzenia Ministra Żeglugi z dnia 12 lipca 1968 r. w sprawie bezpieczeństwa morskich statków sportowych (Dz. U. Nr 30, poz. 202) i § 41 ust. 4 pkt 2 zarządzenia nr 44 Ministra Komunikacji z dnia 11 marca 1975 r. w sprawie przepisów żeglugowych na śródlądowych drogach wodnych (Dz. Urz. Ministerstwa Komunikacji z 1975 r. Nr 9, poz. 68 i z 1977 r. Nr 17, poz. 148) zarządza się, co następuje:

§ 1. Przepisy zarządzenia normują niezbędne kwalifikacje do prowadzenia statków sportowych, pełnienia na nich określonych funkcji oraz tryb i warunki uzyskiwania uprawnień żeglarskich i motorowodnych.

§ 2. Statkiem sportowym, zwanym dalej „jachtem żaglowym”, „jachtem motorowym” lub „jachtem motorowo-żaglowym”, jest statek morski lub śródlądowy, używany do żeglugi o charakterze niezarobkowym, którego rodzaj i przeznaczenie do celów sportowych lub turystycznych zostały uwidocznione w dokumencie rejestracyjnym, wydanym przez właściwy organ w trybie określonym odrębnymi przepisami.

§ 3. 1. Ustala się następujące stopnie żeglarskie:

- 1) jachtowy kapitan żeglugi wielkiej,
- 2) jachtowy kapitan żeglugi bałtyckiej,
- 3) jachtowy sternik m.cki,
- 4) sternik jachtowy,
- 5) sternik lodowy,
- 6) żeglarz jachtowy,
- 7) żeglarz lodowy.

2. Ustala się następujące stopnie motorowodne:

- 1) kapitan motorowodny,
- 2) morski sternik motorowodny,
- 3) starszy sternik motorowodny,
- 4) sternik motorowodny,
- 5) mechanik motorowodny,
- 6) motorzysta motorowodny.

§ 4. 1. Stopień żeglarski lub motorowodny może uzyskać obywatel polski lub cudzoziemiec po złożeniu

egzaminu lub spełnieniu innych wymagań określonych w niniejszym zarządzeniu.

2. Egzaminy na stopnie żeglarskie przeprowadzają jednostki organizacyjne Polskiego Związku Żeglarskiego, uprawnione do nadawania i pozbawiania stopni.

3. Egzaminy na stopnie motorowodne przeprowadzają jednostki organizacyjne Polskiego Związku Motorowodnego i Narciarstwa Wodnego, upoważnione przez ten związek do nadawania i pozbawiania stopni.

4. Osoba ubiegająca się o dopuszczenie do egzaminu na stopień żeglarski lub motorowodny składa właściwej komisji egzaminacyjnej następujące dokumenty:

- 1) wniosek o dopuszczenie do egzaminu,
- 2) orzeczenie lekarza sportowego, stwierdzające odpowiedni stan zdrowia,
- 3) kartę pływacką (tylko przy pierwszym egzaminie na stopień żeglarski lub motorowodny),
- 4) pisemną zgodę rodziców lub opiekunów w razie niepełnoletności kandydata.

§ 5. 1. Stopnie jachtowych kapitanów żeglugi wielkiej i jachtowych kapitanów żeglugi bałtyckiej nadaje i pozbawia tych stopni Prezydium Zarządu Głównego Polskiego Związku Żeglarskiego.

2. Stopnie jachtowych sterników morskich, sterników jachtowych i sterników lodowych nadają i pozbawiają tych stopni zarządy okręgowych związków żeglarskich na podstawie upoważnienia Prezydium Zarządu Głównego Polskiego Związku Żeglarskiego.

3. Stopnie żeglarza jachtowego i żeglarza lodowego nadają i pozbawiają tych stopni zarządy klubów na podstawie upoważnienia właściwego terytorialnie zarządu okręgowego związku żeglarskiego.

4. Stopnie motorowodne nadaje i pozbawia tych stopni Zarząd Polskiego Związku Motorowodnego i Narciarstwa Wodnego lub z jego upoważnienia podległe jednostki organizacyjne.

§ 6. Dokumentem stwierdzającym nadanie stopnia żeglarskiego lub motorowodnego jest patent wydany przez jednostki, o których mowa w § 5.

§ 7. 1. Sportowa książeczka żeglarska jest dokumentem stwierdzającym wyszkolenie teoretyczne i przygotowanie praktyczne jej posiadacza.

2. W sportowej książeczce żeglarskiej są dokonywane wpisy stwierdzające posiadany stopień wraz z danymi dotyczącymi patentu oraz inne uprawnienia żeglarskie lub motorowodne.

3. Sportowa książeczka żeglarska, zawierająca wpisy określone w ust. 2, zwalnia od obowiązku okazywania w czasie kontroli na polskich wodach śródlądowych oryginalnych dokumentów oraz karty pływackiej.

4. Wpisów dotyczących uprawnień żeglarskich dokonują jednostki organizacyjne Polskiego Związku Żeglarskiego, o których mowa w § 5 ust. 1, 2 i 3.

5. Wpisów dotyczących uprawnień motorowodnych dokonują jednostki organizacyjne Polskiego Związku Motorowodnego i Narciarstwa Wodnego, o których mowa w § 5 ust. 4.

6. Polski Związek Żeglarski w porozumieniu z Polskim Związkiem Motorowodnym i Narciarstwa Wodnego za zgodą Przewodniczącego Głównego Komitetu Kultury Fizycznej i Sportu ustala wzór sportowej książeczki żeglarskiej.

§ 8. 1. Jednostka organizacyjna uprawniona do nadawania stopnia żeglarskiego lub motorowodnego może pozbawić tego stopnia jej posiadacza na stałe lub czas określony, na podstawie prawomocnego orzeczenia izby morskiej, sądu lub kolegium do spraw wykroczeń.

2. W odniesieniu do osób zrzeszonych w klubach lub sekcjach Polskiego Związku Żeglarskiego i Polskiego Związku Motorowodnego i Narciarstwa Wodnego pozbawienie lub czasowe zawieszenie uprawnień może nastąpić na podstawie prawomocnego orzeczenia komisji dyscyplinarnej właściwego związku.

3. Dokumenty, o których mowa w § 6 i 7, mogą być, w razie naruszenia przez ich posiadacza przepisów o warunkach i zasadach uprawiania żeglugi, zatrzymane przez inspektorat żeglugi śródlądowej lub urząd morski i przesłane do właściwego związku, który je wydał, do czasu rozpatrzenia sprawy przez właściwy organ.

§ 9. Patent żeglarski lub motorowodny uprawnia odpowiednio do kierowania jachtem o powierzchni ozaglowania powyżej 7 m² lub z silnikiem napędowym o mocy większej niż 3,68 kW (odpowiednio 5 KM).

§ 10. 1. Ewidencję wydanych sportowych książeczek żeglarskich i patentów żeglarskich prowadzą jednostki organizacyjne Polskiego Związku Żeglarskiego.

2. Ewidencję wydanych patentów motorowodnych prowadzi Zarząd Polskiego Związku Motorowodnego i Narciarstwa Wodnego.

3. Ewidencja dokumentów wymienionych w ust. 1 i 2 obejmuje:

- 1) rejestr wydanych sportowych książeczek żeglarskich,
- 2) rejestr nadanych stopni wraz z protokołami komisji egzaminacyjnych,
- 3) rejestr wydanych patentów.

§ 11. 1. Oplata za przeprowadzenie egzaminu na stopień żeglarski lub motorowodny wynosi:

- 1) jachtowego kapitana żeglugi wielkiej lub kapitana motorowodnego 500 zł,
- 2) jachtowego kapitana żeglugi bałtyckiej 400 zł,
- 3) jachtowego sternika morskiego lub morskiego sternika motorowodnego 300 zł,

4) starszego sternika motorowodnego, sternika motorowodnego, mechanika motorowodnego 200 zł,

5) sternika jachtowego, sternika lodowego, żeglarza jachtowego, żeglarza lodowego, motorzysty motorowodnego 100 zł,

6) żeglarza jachtowego lub żeglarza lodowego dla młodzieży w wieku do 18 lat 50 zł.

2. Oplata za wystawienie patentu żeglarskiego lub motorowodnego wynosi:

1) jachtowego kapitana żeglugi wielkiej lub kapitana motorowodnego 400 zł,

2) jachtowego kapitana żeglugi bałtyckiej 300 zł,

3) jachtowego sternika morskiego, morskiego sternika motorowodnego lub mechanika motorowodnego 250 zł,

4) starszego sternika motorowodnego lub sternika motorowodnego 200 zł,

5) sternika jachtowego, sternika lodowego, żeglarza jachtowego, żeglarza lodowego lub motorzysty motorowodnego 150 zł,

6) żeglarza jachtowego i żeglarza lodowego dla młodzieży w wieku do 18 lat 50 zł.

3. Oplata za wystawienie sportowej książeczki żeglarskiej wynosi:

1) dla osób pełnoletnich 100 zł,

2) dla młodzieży w wieku do 18 lat 50 zł.

4. Za wystawienie duplikatów patentu lub sportowej książeczki żeglarskiej pobiera się opłaty w wysokości określonej w ust. 2 i 3.

5. Opłaty, o których mowa w ust. 1—4, wnoszą osoby przystępujące do egzaminu lub występujące o wydanie duplikatu tych dokumentów. Opłaty te stanowią dochód jednostek organizacyjnych przeprowadzających egzaminy, wystawiających patenty lub duplikaty tych dokumentów.

§ 12. 1. Ustala się w załączniku nr 1 do zarządzenia szczegółowe warunki oraz tryb uzyskiwania stopni żeglarskich, określające kwalifikacje wymagane do obsadzenia wszystkich stanowisk na jachtach zagłowych i motorowo-zagłowych.

2. Ustala się w załączniku nr 2 do zarządzenia szczegółowe warunki oraz tryb uzyskiwania stopni motorowodnych, określające kwalifikacje wymagane do obsadzenia wszystkich stanowisk na jachtach motorowych i motorowo-zagłowych.

§ 13. 1. Patenty motorowodne, wydane na podstawie dotychczasowych przepisów, tracą ważność po upływie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie zarządzenia.

2. Weryfikację uprawnień wynikających ze stopni motorowodnych, uzyskanych na podstawie dotychczasowych przepisów, oraz wymianę patentów, o których mowa w ust. 1, przeprowadzi Polski Związek Motorowodny i Narciarstwa Wodnego.

3. Patenty żeglarskie stwierdzające nadanie stopnia żeglarskiego, wydane na podstawie dotychczasowych przepisów, zachowują ważność.

4. Patenty, o których mowa w ust. 3, mogą być wymienione na patenty zawierające uprawnienia żeglarskie nadawane zgodnie z przepisami zarządzenia.

5. Weryfikację uprawnień wynikających ze stopni żeglarskich, uzyskanych na podstawie dotychczasowych przepisów, przeprowadzi Polski Związek Żeglarski.

§ 14. Traci moc zarządzenie Przewodniczącego Głównego Komitetu Kultury Fizycznej i Turystyki z dnia 25 sierpnia 1969 r. w sprawie sportowych stopni żeglarskich i motorowodnych (Monitor Polski z 1969 r. Nr 42, poz. 338 i z 1974 r. Nr 31, poz. 189).

§ 15. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Przewodniczący Głównego Komitetu Kultury Fizycznej i Sportu: *M. Renke*

Załącznik nr 1 do zarządzenia Przewodniczącego Głównego Komitetu Kultury Fizycznej i Sportu z dnia 8 stycznia 1981 r. (poz. 7).

SZCZEGÓŁOWE WARUNKI ORAZ TRYB UZYSKIWANIA STOPNI ŻEGLARSKICH

Warunki dopuszczenia do egzaminu na stopnie żeglarskie.

§ 1. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu na stopień:

- 1) jachtowego kapitana żeglugi wielkiej jest:
  - a) posiadanie stopnia jachtowego kapitana żeglugi bałtyckiej,
  - b) samodzielne prowadzenie co najmniej trzech rejsów pełnomorskich o łącznym czasie pływania nie mniejszym niż 800 godzin,
  - c) pełnienie funkcji oficerskiej w rejsie po wodach pływowych z zawinięciem do portu pływowego, po uzyskaniu stopnia jachtowego sternika morskiego,
  - d) wejście do trzech portów polskich morza otwartego w czasie rejsów, w których kandydat pełnił funkcję prowadzącego;
- 2) jachtowego kapitana żeglugi bałtyckiej jest:
  - a) ukończenie 21 lat,
  - b) posiadanie stopnia jachtowego sternika morskiego,
  - c) pełnienie funkcji oficerskich co najmniej w dwóch rejsach pełnomorskich o łącznym czasie pływania nie mniejszym niż 500 godzin,
  - d) samodzielne prowadzenie jachtu balastowego w rejsie po wodach wewnętrznych o łącznym czasie pływania nie mniejszym niż 100 godzin albo samodzielne prowadzenie przez kandydata jachtów balastowych w czasie pełnienia funkcji instruktora w morskim ośrodku żeglarskim wyznaczonym przez Polski Związek Żeglarski,
  - e) wejście do trzech portów polskich morza otwartego w czasie rejsów, w których kandydat pełnił funkcje oficerskie;
- 3) jachtowego sternika morskiego jest:
  - a) ukończenie 18 lat,
  - b) posiadanie stopnia sternika jachtowego z uprawnieniami wynikającymi z § 3 ust. 4 pkt 2, 3 i 4,
  - c) zaliczenie co najmniej 400 godzin pływania w rejsach pełnomorskich, w tym 100 godzin pełnienia funkcji oficerskich;
- 4) sternika jachtowego lub sternika lodowego jest odbycie szkolenia oraz ukończenie 18 lat, a dla kandydatów mających stopień żeglarza jachtowego lub żeglarza lodowego — 16 lat;
- 5) żeglarza jachtowego lub żeglarza lodowego jest odbycie szkolenia oraz ukończenie 10 lat.

Warunki do uzyskania uprawnień.

§ 2. 1. Oficerów Polskiej Marynarki Handlowej, Rybołówstwa Morskiego, Marynarki Wojennej i Wojsk Ochrony Pogranicza, nie spełniających wymagań określonych w § 1 pkt 1 i 2, a mających uprawnienia do prowadzenia okrętów lub statków w żegludze wielkiej, małej i bałtyckiej, dopuszcza się do egzaminu na stopień jachtowego kapitana żeglugi wielkiej lub jachtowego kapitana żeglugi bałtyckiej, odpowiednio do posiadanych uprawnień zawodowych.

2. Osoby określone w ust. 1 powinny wykazać się stażem oficerskim wynoszącym 200 godzin pływania w rejsach pełnomorskich na jachtach żaglowych o powierzchni żagla nie większej niż 150 m² oraz złożyć egzamin z teorii i praktyki żeglowania i manewrowania, budowy jachtów, a także przepisów obowiązujących w żegludze amatorskiej.

3. W stosunku do osób mających uprawnienia do kierowania statkami żeglugi śródlądowej zarządy okręgowych związków żeglarskich ustala indywidualne wymagania, niezbędne do uzyskania stopnia sternika jachtowego, z uwzględnieniem posiadanych kwalifikacji.

4. W stosunku do osób mających uprawnienia motorowodne Polski Związek Żeglarski ustalił za zgodą Przewodniczącego Głównego Komitetu Kultury Fizycznej i Sportu minimalne wymagania, niezbędne do uzyskania odpowiedniego stopnia żeglarskiego.

Uprawnienia osób mających stopnie żeglarskie.

§ 3. 1. Jachtowy kapitan żeglugi wielkiej uprawniony jest do:

- 1) prowadzenia każdego jachtu żaglowego i motorowo-żaglowego po wodach morskich i śródlądowych, bez względu na powierzchnię ożaglowania, moc silnika napędowego i rodzaj żeglugi; jednakże w odniesieniu do jachtów o długości całkowitej pokładu powyżej 21 m wymagane jest wykazanie się stażem oficerskim wynoszącym 500 godzin pływania na tego typu jachtach po uzyskaniu stopnia jachtowego kapitana żeglugi wielkiej oraz uzyskanie zgody urzędu morskiego na prowadzenie tego typu jachtów,
- 2) obsługi użytkowej silników o mocy do 110,3 kW (odpowiednio 150 KM).

2. Jachtowy kapitan żeglugi bałtyckiej uprawniony jest do:

- 1) prowadzenia jachtów żaglowych i motorowo-żaglowych — o powierzchni ożaglowania do 150 m² i długości całkowitej poniżej 17 m na akwenach;

- a) Morza Bałtyckiego ograniczonego od zachodu południkiem 10°E,
- b) innych mórz zamkniętych, na których skok pływu nie przekracza 0,5 m,
- c) pomiędzy portami jednego państwa, jeżeli jacht rozpoczyna żeglugę, żegluguje i kończy żeglugę na obszarze morza terytorialnego tego państwa, a żegluga uprawiana w sposób ciągły nie przekracza 500 mil morskich,

- 2) pełnienia funkcji oficerskich na jachtach żaglowych i motorowych bez ograniczeń,
- 3) prowadzenia jachtów żaglowych i motorowo-żaglowych po wodach śródlądowych bez ograniczeń,
- 4) obsługi użytkowej silników o mocy do 110,3 kW (odpowiednio 150 KM).

3. Jachtowy sternik morski uprawniony jest do:

- 1) prowadzenia jachtów żaglowych i motorowo-żaglowych po wodach śródlądowych bez ograniczeń,
- 2) prowadzenia jachtów żaglowych o powierzchni ożaglowania do 80 m² i motorowo-żaglowych o długości całkowitej pokładu do 12 m i mocy silników do 110,3 kW (odpowiednio 150 KM) po morskich wodach wewnętrznych i morzu terytorialnym,
- 3) pełnienia funkcji oficerskich na jachtach żaglowych i motorowo-żaglowych bez ograniczeń,
- 4) pełnienia po ukończeniu 21 lat funkcji oficerskich bez ograniczeń na jachtach motorowych, z tym zastrzeżeniem, iż funkcję I oficera może pełnić dopiero po odbyciu w charakterze oficera jednego rejsu o czasie pływania co najmniej 200 godzin i po uzyskaniu stopnia jachtowego sternika morskiego,
- 5) obsługi użytkowej silników o mocy do 110,3 kW (odpowiednio 150 KM).

4. Sternik jachtowy uprawniony jest do:

- 1) prowadzenia jachtów żaglowych po wodach śródlądowych bez ograniczeń oraz w porze dziennej do prowadzenia jachtów żaglowych niezatapialnych o powierzchni ożaglowania do 40 m² w żegludze po morskich wodach wewnętrznych i morzu terytorialnym,
- 2) prowadzenia jachtów żaglowych o powierzchni ożaglowania do 40 m² po morskich wodach wewnętrznych i morzu terytorialnym,
- 3) pełnienia funkcji oficerskich, z wyjątkiem funkcji I oficera, na jachtach żaglowych o powierzchni ożaglowania do 150 m², w rejsach, do których prowadzenia uprawniony jest jachtowy kapitan żeglugi bałtyckiej,
- 4) pełnienia bez ograniczeń funkcji oficerskich na jachtach żaglowych o powierzchni ożaglowania do 80 m², w rejsach po morskich wodach wewnętrznych i morzu terytorialnym.

Do pełnienia funkcji określonych w ust. 4 pkt 2, 3 i 4 wymagane jest wykazanie się stażem 200 godzin pływania w rejsach pełnomorskich.

5. Sternik lodowy uprawniony jest do prowadzenia wszystkich ślizgów lodowych bez względu na powierzchnię żagla.

6. Żeglarz jachtowy uprawniony jest do:

- 1) prowadzenia jachtów żaglowych o powierzchni ożaglowania do 15 m², a po ukończeniu 16 lat — jachtów żaglowych o powierzchni ożaglowania do 20 m² powierzchni pomiarowej, po wodach śródlądowych i akwenach treningowych,
- 2) pełnienia funkcji wykwalifikowanego członka załogi na jachtach żaglowych bez ograniczeń.

Osoby, które nie ukończyły 16 lat, uprawnienia wynikające z pkt 1 mogą wykonywać tylko w porze dziennej i pod nadzorem.

7. Żeglarz lodowy uprawniony jest do prowadzenia ślizgów lodowych o powierzchni żagla do 8 m². Jednak osoby, które nie ukończyły 16 lat, mogą prowadzić ślizgi lodowe o tej powierzchni żagla pod nadzorem instruktora.

8. Akweny morskich wód wewnętrznych i morza terytorialnego, o których mowa w ust. 3 pkt 2 i ust. 4 pkt 1, 2 i 4, są określone w odrębnych przepisach dotyczących pływania oraz uprawiania turystyki i sportów na wodach morskich.

§ 4. Uprawnienia do prowadzenia jachtów żaglowych w czasie szkolenia, treningów i regat przez osoby nie mające stopnia żeglarskiego albo mające stopień niższy od wymaganego regulują odrębne przepisy.

§ 5. Kwalifikacje niezbędne do obsługi użytkowej silników (mechanicznych środków napędowych) o mocy powyżej 110,3 kW (odpowiednio 150 KM) oraz tryb ich uzyskiwania regulują odrębne przepisy.

Szkolenie osób ubiegających się o stopnie żeglarskie oraz skład komisji egzaminacyjnych.

§ 6. 1. Prezydium Zarządu Głównego Polskiego Związku Żeglarskiego:

- 1) opracuje programy szkolenia,
- 2) ustali za zgodą Przewodniczącego Głównego Komitetu Kultury Fizycznej i Sportu wymagania egzaminacyjne, skład komisji egzaminacyjnych i tryb ich powoływania, tryb przeprowadzania egzaminów, wzory wniosków o dopuszczenie do egzaminów, wzory patentów żeglarskich i zasady ewidencjonowania dokumentacji.

2. Programy szkolenia osób ubiegających się o stopnie jachtowego kapitana żeglugi wielkiej, jachtowego kapitana żeglugi bałtyckiej oraz jachtowego sternika morskiego zostaną uzgodnione z Ministrem Handlu Zagranicznego i Gospodarki Morskiej, a programy szkolenia na stopnie sternika jachtowego i żeglarza jachtowego — z Ministrem Komunikacji.

3. W skład komisji egzaminacyjnych przeprowadzających egzaminy na stopnie jachtowego kapitana żeglugi wielkiej i jachtowego kapitana żeglugi bałtyckiej wchodzi przedstawiciel urzędu morskiego.

4. W składzie komisji egzaminacyjnej przeprowadzającej egzamin na stopnie jachtowego sternika morskiego ma prawo uczestniczyć przedstawiciel urzędu morskiego.

5. W składzie komisji egzaminacyjnej przeprowadzającej egzamin na stopnie sternika jachtowego ma prawo uczestniczyć przedstawiciel inspektoratu żeglugi śródlądowej.

Załącznik nr 2 do zarządzenia Przewodniczącego Głównego Komitetu Kultury Fizycznej i Sportu z dnia 8 stycznia 1981 r. (poz. 7).

SZCZEGÓLWE WARUNKI ORAZ TRYB UZYSKIWANIA STOPNI MOTOROWODNYCH

Warunki dopuszczenia do egzaminu na stopnie motorowodne.

§ 1. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu na stopień:

- 1) kapitana motorowodnego jest:
  - a) ukończenie 24 lat,
  - b) posiadanie stopnia morskiego sternika motorowodnego,
  - c) pełnienie funkcji oficerskich co najmniej w trzech rejsach pełnomorskich o łącznym czasie pływania nie mniejszym niż 800 godzin, w tym jednego rejsu pływowego z zawinięciem do portu pływowego oraz jednego rejsu, w którym kandydat pełnił funkcje I oficera, i w tym co najmniej 400 godzin na jachtach motorowych i 200 godzin na jachtach motorowo-żaglowych,
  - d) samodzielne prowadzenie jachtu motorowego w rejsie po wodach wewnętrznych i morzu terytorialnym o łącznym czasie pływania nie mniejszym niż 100 godzin albo samodzielne prowadzenie przez kandydata jachtów motorowych w czasie pełnienia funkcji instruktora w morskim ośrodku wyznaczonym przez Polski Związek Motorowodny i Narciarstwa Wodnego,
  - e) wejście do pięciu portów polskich morza otwartego w czasie rejsów, w których kandydat pełnił funkcje oficerskie,
  - f) odbycie praktyki, co najmniej 200 godzin, w obsłudze silnika o mocy powyżej 184 kW (odpowiednio 250 KM) na jachcie motorowym;
- 2) morskiego sternika motorowodnego jest:
  - a) ukończenie 21 lat,
  - b) posiadanie stopnia sternika motorowodnego lub starszego sternika motorowodnego,
  - c) wykazanie się stażem co najmniej 600 godzin pływania w rejsach morskich, w tym co najmniej 200 godzin na jachtach motorowych i 200 godzin na jachtach motorowo-żaglowych i w tym odbycie praktyki w charakterze asystenta oficera, o czasie pływania co najmniej 200 godzin,
  - d) odbycie co najmniej 100 godzin praktyki w obsłudze silnika o mocy powyżej 36,8 kW (odpowiednio 50 KM) na jachcie motorowym;
- 3) starszego sternika motorowodnego jest:
  - a) ukończenie 21 lat,
  - b) posiadanie stopnia sternika motorowodnego,
  - c) zaliczenie stażu co najmniej 120 godzin pływania po wodach śródlądowych w charakterze kierownika jachtu motorowego;
- 4) sternika motorowodnego jest odbycie szkolenia oraz ukończenie 18 lat lub 16 lat; w razie dopuszczenia do egzaminu osoby, która ukończyła 16 lat, a nie prze-

kroczyła jeszcze 18 lat, wymagana jest zgoda rodziców lub opiekunów;

5) mechaniką motorowodnego jest:

- a) ukończenie 21 lat,
- b) posiadanie stopnia motorzysty motorowodnego,
- c) wykazanie się stażem co najmniej 200 godzin pływania na stanowisku kierownika maszyn na jachtach motorowych z silnikiem o mocy 36,8—184 kW (odpowiednio 50—250 KM),
- d) wykazanie się stażem co najmniej 200 godzin pływania w charakterze pomocnika kierownika maszyn na jachtach motorowych z silnikiem o mocy powyżej 184 kW (odpowiednio 250 KM);

6) motorzysty motorowodnego jest:

- a) ukończenie 18 lat,
- b) posiadanie stopnia sternika motorowodnego lub wyższego,
- c) odbycie co najmniej 200 godzin praktyki w obsłudze silnika o mocy 36,8—184 kW (odpowiednio 50—250 KM) na jachtach motorowych.

Warunki do uzyskania uprawnień motorowodnych.

§ 2. 1. Oficerów Polskiej Marynarki Handlowej, Rybołówstwa Morskiego, Marynarki Wojennej i Wojsk Ochrony Pogranicza, nie spełniających wymagań określonych w § 1, a mających odpowiednie uprawnienia w żegludze wielkiej, małej i bałtyckiej, dopuszcza się do egzaminu na odpowiedni stopień motorowodny.

2. W celu uzyskania stopnia kapitana motorowodnego lub morskiego sternika motorowodnego osoby wymienione w ust. 1 powinny wykazać się stażem 200 godzin pływania w rejsach pełnomorskich na jednostkach motorowych i motorowo-żaglowych o długości do 17 m oraz złożyć egzamin z teorii i praktyki pływania na jachcie motorowo-żaglowym, budowy jachtów oraz przepisów obowiązujących w żegludze amatorskiej.

3. Osoby mające zawodowe uprawnienia w służbie maszynowej statków morskich lub śródlądowych, a nie spełniające wymagań określonych w § 1, mogą otrzymać patent motorzysty motorowodnego lub mechanika motorowodnego po uzyskaniu co najmniej stopnia sternika motorowodnego.

4. W stosunku do osób nie spełniających wymagań określonych w § 1, a mających odpowiednie wykształcenie i praktykę techniczną, Zarząd Polskiego Związku Motorowodnego i Narciarstwa Wodnego ustali indywidualne wymagania przy ubieganiu się o stopień motorzysty motorowodnego lub mechanika motorowodnego.

5. W stosunku do osób mających uprawnienia do kierowania statkami żeglugi śródlądowej Zarząd Polskiego Związku Motorowodnego i Narciarstwa Wodnego ustali indywidualne wymagania przy ubieganiu się o stopień starszego sternika motorowodnego lub sternika motorowodnego z uwzględnieniem posiadanych kwalifikacji.

6. Dokumenty stwierdzające uzyskanie przez żołnierzy Wojska Polskiego uprawnień sternika motorowodnego w ramach specjalistycznego szkolenia wojskowego, przy ubieganiu się zainteresowanego o uzyskanie patentu motorowodnego, podlegają wymianie na dokumenty Polskiego Związku Motorowodnego i Narciarstwa Wodnego, określone w niniejszym zarządzeniu, bez konieczności składania ponownego egzaminu.

7. W stosunku do osób mających uprawnienia żeglarskie Polski Związek Motorowodny i Narciarstwa Wodnego za zgodą Przewodniczącego Głównego Komitetu Kultury Fizycznej i Sportu ustali minimalne wymagania niezbędne do uzyskania odpowiedniego stopnia motorowodnego.

Uprawnienia osób mających stopnie motorowodne.

§ 3. 1. Kapitan motorowodny uprawniony jest do samodzielnego prowadzenia każdego jachtu motorowodnego, jak również motorowo-żaglowego, po wodach morskich i śródlądowych, bez względu na rodzaj żeglugi, powierzchnię żagli i moc silnika napędowego. Jednakże w odniesieniu do jachtów o długości całkowitej pokładu powyżej 21 m wymagane jest wykazanie się stażem oficerskim 500 godzin pływania na tego typu jachtach po uzyskaniu stopnia kapitana motorowodnego, pod warunkiem, że urząd morski w karcie bezpieczeństwa statku sportowego dopuszcza osoby legitymujące się patentem wystawionym na podstawie niniejszego zarządzenia do pełnienia funkcji kierownika statku i funkcji oficerskich.

2. Po uzyskaniu patentu kapitana motorowodnego obowiązuje następująca kolejność odbywania stażu w prowadzeniu jachtów motorowych:

- 1) samodzielnego prowadzenia rejsu na jachcie o długości całkowitej pokładu poniżej 17 m, o czasie nie mniejszym niż 100 godzin pływania, w żegludze przybrzeżnej z wejściem do pięciu portów polskich morza otwartego,
- 2) samodzielnego prowadzenia rejsu o czasie nie mniejszym niż 200 godzin pływania w żegludze bałtyckiej,
- 3) samodzielnego prowadzenia rejsu o czasie nie mniejszym niż 300 godzin pływania w żegludze małej.

3. Morski sternik motorowodny uprawniony jest do:

- 1) prowadzenia jachtów motorowych i motorowo-żaglowych o długości całkowitej pokładu do 12 m po morskich wodach wewnętrznych i morzu terytorialnym, określonych w odrębnych przepisach dotyczących pływania oraz uprawiania turystyki i sportów na wodach morskich; jednakże uprawnienia te nabywa po wykazaniu się stażem 400 godzin pływania, w czasie których pełnił funkcje oficerskie, po uzyskaniu stopnia morskiego sternika motorowodnego,
- 2) prowadzenia morskich jachtów motorowych i motorowo-żaglowych, o których mowa w pkt 1, po wodach śródlądowych,
- 3) prowadzenia śródlądowych jachtów motorowych po wodach śródlądowych — bez ograniczeń,
- 4) pełnienia funkcji oficerskich na jachtach motorowych i żaglowych — bez ograniczeń; jednakże funkcję I oficera może pełnić po wykazaniu się stażem co najmniej 200 godzin pływania w charakterze oficera.

4. Starszy sternik motorowodny uprawniony jest do:

- 1) prowadzenia jachtów motorowych po wodach śródlądowych — bez ograniczeń; jednakże do prowadzenia jachtów motorowych o powierzchni pokładu powyżej

20 m² lub z napędem silnikowym o mocy powyżej 110,3 kW (odpowiednio 150 KM) powinien wykazać się stażem 40 godzin pływania szkoleniowego na tego typu jachtach w charakterze zastępcy kierownika statku oraz złożyć egzamin uzupełniający ze znajomości budowy i obsługi użytkowej silników o mocy powyżej 110,3 kW (odpowiednio 150 KM), jeżeli nie ma stopnia motorzysty motorowodnego oraz pod warunkiem, że w świadectwie zdolności żeglugowej nie podano innych ograniczeń.

- 2) prowadzenia jachtów motorowych o powierzchni pokładu do 20 m² z napędem silnikowym o mocy do 110,3 kW (odpowiednio 150 KM) na akwenach treningowych i innych wydzielonych przez organy administracji morskiej z morskich wód wewnętrznych i morza terytorialnego do uprawiania żeglugi przez osoby nie mające kwalifikacji do kierowania statkami sportowymi po wodach morskich,
- 3) pełnienia funkcji wykwalifikowanego członka załogi na jachtach motorowych i żaglowych — bez ograniczeń,
- 4) odbywania praktyki w charakterze asystenta oficera wachtowego na jachtach morskich; jednakże uprawnienia te nabywa po zaliczeniu stażu co najmniej 100 godzin pływania po wodach morskich;
- 5) samodzielnego obsługi użytkowej silników o mocy do 110,3 kW (odpowiednio 150 KM).

5. Sternik motorowodny uprawniony jest do:

- 1) prowadzenia jachtów motorowych o powierzchni pokładu do 12 m², pojemności silnika napędowego do 1000 cm³, z ograniczeniem mocy do 36,8 kW (odpowiednio 50 KM), po wodach śródlądowych, pod warunkiem że w świadectwie zdolności żeglugowej nie podano innych ograniczeń,
- 2) prowadzenia jachtów motorowych określonych w pkt 1 na akwenach treningowych i innych wydzielonych przez organy administracji morskiej z morskich wód wewnętrznych i morza terytorialnego do uprawiania żeglugi przez osoby nie mające kwalifikacji do kierowania statkami sportowymi po wodach morskich,
- 3) pełnienia funkcji wykwalifikowanego członka załogi na jachtach motorowych i żaglowych — bez ograniczeń,
- 4) odbywania praktyki w charakterze asystenta oficera wachtowego na morskich jachtach motorowych; jednakże uprawnienia te nabywa po zaliczeniu stażu co najmniej 100 godzin pływania po wodach morskich,
- 5) samodzielnego obsługi użytkowej silników o mocy do 36,8 kW (odpowiednio 50 KM).

6. Osobom niepełnoletnim, mającym stopień sternika motorowodnego, uprawnienia wymienione w ust. 5 pkt 1 i 2 ogranicza się dodatkowo do pływania w porze dziennej; w składzie załogi może być tylko jedna osoba nie mająca żadnych uprawnień motorowodnych lub żeglarskich.

7. Mechanik motorowodny uprawniony jest do:

- 1) pełnienia funkcji kierownika maszyn na wszystkich jachtach z silnikami o mocy do 441 kW (odpowiednio 600 KM),
- 2) pełnienia funkcji pomocnika kierownika maszyn na wszystkich jachtach z silnikami o mocy powyżej 441 kW (odpowiednio 600 KM),
- 3) pełnienia funkcji kierownika maszyn na jachtach z silnikami o mocy powyżej 441 kW (odpowiednio

600 KM) po wykazaniu się dodatkowym stażem co najmniej 600 godzin pływania na jachtach motorowych z silnikiem o mocy 184—441 kW (odpowiednio 250—600 KM) w charakterze kierownika maszyn i pod warunkiem, że urząd morski w karcie bezpieczeństwa statku sportowego dopuszcza pełnienie funkcji kierownika maszyn przez osoby legitymujące się patentem wystawionym na podstawie niniejszego zarządzenia.

8. Motorzysta motorowodny uprawniony jest do:

- 1) pełnienia funkcji kierownika maszyn na wszystkich jachtach z silnikiem do 184 kW (odpowiednio 250 KM),
- 2) pełnienia funkcji pomocnika kierownika maszyn na wszystkich jachtach z silnikami o mocy do 441 kW (odpowiednio 600 KM).

§ 4. 1. Uprawnienia do prowadzenia jachtów motorowych i motorowo-żaglowych w czasie szkolenia, treningów i zawodów przez osoby nie mające stopnia motorowodnego albo mające stopień niższy od wymaganego regulują odrębne przepisy.

2. Osoby mające uprawnienia motorowodne, uzyskane poza granicami PRL, mogą ubiegać się o wydanie im równorzędnych uprawnień, określonych w niniejszym zarządzeniu.

3. O prawo holowania narciarza wodnego mogą ubiegać się osoby mające stopień sternika motorowodnego po zdaniu dodatkowego egzaminu. Uprawnienia do holowania oznacza się w formie wkładki do patentu motorowodnego.

Szkolenie osób ubiegających się o stopnie motorowodne oraz skład komisji egzaminacyjnych.

§ 5. 1. Zarząd Polskiego Związku Motorowodnego i Narciarstwa Wodnego:

- 1) opracuje programy szkolenia,
- 2) ustali za zgodą Przewodniczącego Głównego Komitetu Kultury Fizycznej i Sportu wymagania egzaminacyjne, skład komisji egzaminacyjnych i tryb ich powoływania, tryb przeprowadzania egzaminów, wzory wniosków o dopuszczenie do egzaminów, wzory patentów motorowodnych i zasady ewidencjonowania dokumentacji.

• 2. Programy szkolenia osób ubiegających się o stopnie kapitana motorowodnego i morskiego sternika motorowodnego uzgodnione zostaną z Ministrem Handlu Zagranicznego i Gospodarki Morskiej, a osób ubiegających się o stopnie starszego sternika motorowodnego i sternika motorowodnego — z Ministrem Komunikacji.

3. Programy szkolenia osób ubiegających się o stopnie motorzysty motorowodnego i mechanika motorowodnego uzgodnione zostaną z Ministrem Handlu Zagranicznego i Gospodarki Morskiej oraz Ministrem Komunikacji.

4. W skład komisji egzaminacyjnej przeprowadzającej egzamin na stopnie kapitana motorowodnego wchodzi przedstawiciel urzędu morskiego.

5. W składzie komisji egzaminacyjnej przeprowadzającej egzamin na stopnie morskiego sternika motorowodnego ma prawo uczestniczyć przedstawiciel urzędu morskiego.

6. W składzie komisji egzaminacyjnej przeprowadzającej egzamin na stopnie starszego sternika motorowodnego i sternika motorowodnego ma prawo uczestniczyć przedstawiciel inspektoratu żeglugi śródlądowej.

7. W składzie komisji egzaminacyjnej przeprowadzającej egzamin na stopnie motorzysty motorowodnego i mechanika motorowodnego ma prawo uczestniczyć przedstawiciel urzędu morskiego i inspektoratu żeglugi śródlądowej.